

RETTENS DOM (Femte Afdeling)

28. februar 1991 *

I sag T-124/89,

Eberhard Kormeier, tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, boende i Everberg (Belgien), ved advokat Marcel Slusny, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Ernest Arendt, 4, avenue Marie-Thérèse,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Sean van Raepenbusch, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget og med valgt adresse i Luxembourg hos Guido Berardis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Centre Wagner, Kirchberg,

sagsøgt,

hvor der er nedlagt påstand dels om annullation af Kommissionens afgørelse af 11. november 1988 om at indeholde de beløb, der fejlagtigt er blevet udbetalt i børnetilskud, i sagsøgerens løn, dels om at Kommissionen tilpligtes at tilbagebetale sagsøgeren de indeholdte beløb med tillæg af renter,

har

RETTEEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, C. P. Briët, og dommerne H. Kirschner og J. Biancarelli,

justitssekretær: fuldmægtig B. Pastor,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 11. oktober 1990,

afsagt følgende

* Processprog: fransk.

Dom

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

- 1 Sagsøgeren, der blev ansat ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i 1960, var på det for sagen relevante tidspunkt placeret som kontorfuldmægtig i lønklasse B1, løntrin 8, i Karl-Heinz Narjes's kabinet, næstformand i Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber.

- 2 Indtil den 31. oktober 1986 oppebar sagsøgeren for sine tre børn børnetilskud og uddannelsestillæg i henhold til artikel 2 og 3 i bilag VII til vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »vedtægten«). Den 3. oktober 1986 meddelte kontoret IX/B/1 »Administrative og Økonomiske Rettigheder« i Kommissionens Generaldirektorat for Personale og Administration sagsøgeren, at han fra den 1. november 1986 ikke længere havde ret til disse tillæg for sin søn Michael, der var født den 18. oktober 1960.

- 3 Ved skrivelse af 15. oktober 1986 anerkendte sagsøgeren modtagelsen af denne meddelelse. Efter at have tilføjet, at han ligeledes ville miste retten til de samme tillæg for sin søn Dirk, der var født den 25. november 1960, med virkning fra den 1. december 1986, ansøgte han om skattnedslag for forsørgelsesberettigede børn i henhold til artikel 3, stk. 4, andet afsnit, i Rådets forordning (EØF, Euratom, EKSF) nr. 260/68 af 29. februar 1968 om fastlæggelse af betingelserne for og fremgangsmåden ved opkrævning af skat til De Europæiske Fællesskaber (EFT 1968 I, s. 37). Ved skrivelse af 18. november 1986 meddelte administrationen ham, at denne ansøgning var blevet efterkommet for hans søn Michael med virkning fra den 1. november 1986 og for hans søn Dirk med virkning fra den 1. december 1986.

- 4 På grund af en fejl fortsatte administrationen med efter den 1. december 1986 at udbetale sagsøgeren børnetilskud for sønnen Dirk. Efter at denne fejl var blevet opdaget, traf Kommissionen en afgørelse — meddelt sagsøgeren ved skrivelse af 11. november 1988 — om at tilbagesøge de fejlagtigt udbetalte beløb, i alt 238 649 BFR, ved at indeholde et beløb på 13 649 BFR i sagsøgerens vederlag for december 1988 og på 15 000 BFR for de følgende måneder til og med marts 1990.

- 5 Ved skrivelse af 23. november 1988, registreret den 28. november 1988, indbragte sagsøgeren en klage i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2. Kommissionen afviste klagen den 22. marts 1989. Denne afgørelse blev meddelt sagsøgeren den 11. april 1989.
- 6 Ved stævning registreret på Domstolens Justitskontor den 10. juli 1989 har sagsøgeren anlagt denne sag.
- 7 Efter at der var blevet indgivet svarskrift i sagen, har Domstolen ved kendelse af 15. november 1989 hjemvist sagen til Retten i medfør af artikel 14 i Rådets afgørelse af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans.
- 8 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse.
- 9 Den mundtlige forhandling fandt sted den 11. oktober 1990. Parternes advokater har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten.
- 10 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
  - 1) Annullation af Kommissionens afgørelse af 11. november 1988.
  - 2) Kommissionen tilpligtes at godtgøre sagsøgeren samtlige indeholdte beløb.
  - 3) Kommissionen tilpligtes at betale sagsøgeren rente på 8% af disse beløb med virkning fra den dato, hvor de er blevet fradraget sagsøgerens vederlag.

4) Kommissionen tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

11 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

1) Frifindelse.

2) Der træffes afgørelse om sagens omkostninger efter gældende bestemmelser.

Realiteten

- 12 Sagsøgeren har med sit eneste anbringende til støtte for påstanden påberåbt sig, at der foreligger tilsidesættelse af vedtægtens artikel 85, der er retsgrundlaget for den anfægtede afgørelse. Sagsøgeren har blandt andet henvist til Domstolens dom af 11. oktober 1979 (sag 142/78, Berghmans mod Kommissionen, Sml. s. 3125) og gjort gældende, at denne bestemmelse, der fastsætter princippet om tilbagesøgning af ethvert beløb, der fejlagtigt er udbetalt, ikke finder anvendelse, når den berørte tjenestemand ikke har kunnet have haft kendskab til den begåede fejl. Han har herved anført, at han i januar 1987, efter at have konstateret at hans lønsedler ofte blev ændret, havde en telefonsamtale med en tjenestemand, der varetog forvaltningen af vederlagene, og tilsendte denne en fotokopi af sin lønseddel for januar 1987 vedlagt en skrivelse, hvori han anførte, at han ikke længere forstod indholdet af sine lønsedler og for fremtiden ønskede en mere konsekvent udfærdigelse heraf.
- 13 Blandt andet under henvisning til Domstolens dom af 27. juni 1973 (sag 71/72, Kuhl mod Kommissionen, Sml. s. 705), af 11. juli 1979 (sag 252/78, Broe mod Kommissionen, Sml. s. 2393) og af 17. januar 1989 (sag 310/87, Stempels mod Kommissionen, Sml. s. 43), har sagsøgeren anført, at for at afgøre, om der foreligger en fejl, som enhver normalt påpasselig tjenestemand umiddelbart måtte forstå, skal der ikke alene tages hensyn til den pågældende tjenstemands indplacement, men også til hans evne til at foretage de nødvendige undersøgelser. Sagsøgeren har anført, at dommen af 17. januar 1989 (sag 310/87, Stempels, a.st.), hvori Domstolen fastslog, at den af administrationen begåede fejl med hensyn til en bestanddel af lønnen ikke havde kunnet overses af sagsøgeren i sagen, ikke kan gøres gældende over for ham. Han har herved understreget, at han modsat Stempels ikke besidder særlige økonomiske kundskaber. Endelig har han tilføjet, at ifølge Domstolens dom af 11. oktober 1979 (sag 142/78, Berghmans, a.st.) og af

30. maj 1973 (sag 36/72, Meganck mod Kommissionen, Sml. s. 527), skal der i givet fald tages hensyn til den gode tro hos den pågældende tjenestemand, som kan beholde de udbetalte beløb, som administrationen i et sådant tilfælde ikke længere har grundlag for at tilbageføre.

- 14 Kommissionen har gjort gældende, at sagsøgeren var vidende om, at de foretagne udbetalinger var uretmæssige, eller at dette i det mindste var så åbenbart, at han ikke kan have undgået at have haft kendskab hertil. Kommissionen har især anført, at børnetilskuddets størrelse fastsættes ved rådsforordning i forbindelse med den årlige tilpasning af tjenestemændenes vederlag, og at de relevante bestemmelser, som offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, personligt tilstilles hver enkelt tjenestemand på den pågældendes modersmål. Eftersom sagsøgeren vidste, at han kun havde ret til ét børnetilskud, ville en simpel gennemlæsning af lønsedlerne have gjort det muligt for ham, blandt andet under hensyn til hans indplacering og anciennitet, at forstå forskellene i de beløb, som han fik udbetalt i børnetilskud, og således indse, at disse udbetalinger var uretmæssige.
- 15 Retten bemærker, at vedtægtens artikel 85 bestemmer, at »ethvert beløb, der fejlagtigt er udbetalt, kræves tilbagebetalt, hvis modtageren har haft kendskab til fejlen, eller denne var så åbenbar, at han burde have kendt den«.
- 16 Retten finder, at det fremgår af de af sagsøgeren fremlagte dokumenter, navnlig den skrivelse, som han blev tilstillet den 3. oktober 1986 fra kontoret »Administrative og Økonomiske Rettigheder«, og af hans svarskrivelse til nævnte kontor af 15. oktober 1986, at han ikke kunne være uvidende om, at han med virkning fra henholdsvis den 1. november og den 1. december 1986 ikke længere havde ret til tillæg for børnene Michael og Dirk.
- 17 Retten bemærker endvidere, at sagsøgeren ikke har bestridt Kommissionens anbringende om, at bestemmelserne om periodisk tilpasning af størrelsen af børnetilskuddene, som offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, i den pågældende periode personligt er blevet meddelt hver enkelt tjenestemand på vedkom-

mendes modersmål. Det fremgår desuden af en gennemgang af de af sagsøgeren fremlagte lønsedler, at disse klart angiver de beløb, der er blevet udbetalt i børnetilskud. Retten finder, at disse omstændigheder er tilstrækkelige til at godtgøre, at sagsøgeren, som var blevet oplyst om det omtvistede tillægs nøjagtige størrelse, og som ud fra sagens akter må anses for en normalt påpasselig tjenestemand, ikke kunne have været uvidende om, at de betalinger, han oppebar med urette, var uretmæssige.

- 18 Retten skal i øvrigt bemærke, at ifølge Domstolens faste praksis (dom af 27.6.1973, Kuhl, af 11.7.1979, Broe, og af 17.1.1989, Stempels, a.st.), skal der i hvert enkelt tilfælde tages hensyn til vedkommende tjenestemands evne til at foretage de nødvendige undersøgelser. I denne sag består der på grund af sagsøgerens arbejdsopgaver, hans lange karriere ved Kommissionen samt indholdet af de bedømmelser, han har fremlagt, ingen tvivl om, at sagsøgeren fuldt ud var i stand til ikke blot at konstatere den væsentlige forskel mellem de beløb, han fik udbetalt i form af børnetilskud, og de beløb, som han havde krav på, men også til at foretage en undersøgelse, som ville have givet ham et utvetydeligt svar.

- 19 Retten bemærker endvidere, at den telefonsamtale, som sagsøgeren hævder at have ført — hvilket ikke bestrides af Kommissionen — med en tjenestemand, der forvalter vederlagene ved Kommissionen, samt fremsendelsen af en fotokopi af hans lønseddel for januar 1987, vedlagt en skrivelse, hvori han anførte at lønsedlerne forekom ham uforståelige, snarere bestyrker den opfattelse, at han fuldt ud kunne forstå unøjagtigheden af de nævnte lønsedler. Under alle omstændigheder kan en sådan adfærd ikke, som sagsøgeren har gjort gældende, udgøre et bevis for hans gode tro, idet han i den pågældende skrivelse overhovedet ikke henviste til de vanskeligheder, der er forbundet med beregningen af børnetilskuddet, og idet han heller ikke har godtgjort eller hævdet, at administrationen som svar på hans henvendelse har reageret ved at meddele ham oplysninger, som kunne fjerne hans tvivl med hensyn til lønsedlernes rigtighed.

- 20 Det følger af det ovenfor anførte, at sagsøgte bør frifindes.

Sagens omkostninger

- 21 I henhold til artikel 69 i Domstolens procesreglement, der finder tilsvarende anvendelse for Retten, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Ifølge procesreglementets artikel 70 bærer institutionerne imidlertid selv de udgifter, de har afholdt i sager anlagt af de ansatte ved Fællesskaberne.

På grundlag af disse præmisser
udtaler og bestemmer

RET TEN (Femte Afdeling)

- 1) Sagsøgte frifindes.
- 2) Hver part bærer sine omkostninger.

Briët

Kirschner

Biancarelli

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. februar 1991.

H. Jung
Justitssekretær

C. P. Briët
Afdelingsformand